

פרק ו

גאולת הנשמה בפתאומיות

בגאולה העתידה יגאלו הנפש והגוף גם יחד, הן בדרך נס והן בדרך טבע, הן לאט לאט והן בחפזון, הנפש בנס ובחפזון והגוף בטבע ולאט ולאט. ולפי שבמצרים היה בעיקר שחרור הנפש, לכן היתה הגאולה בחפזון, "כי בחפזון יצאת מארץ מצרים" (דברים ט"ז ג), ומצד הגוף נשאר עם ישראל בצביונו הגלותי, לפחד מכל דבר ולחשוך ולחזור אל הגלות, "נתנה ראש ונשובה מצרימה" (במדבר י"ד ד). לא כן הגאולה העתידה, הגאולה האחרונה שאין אחריה גלות, שאז יגאל גם הגוף, ולפיכך היא מתנהלת לאט לאט, "קימעא קימעא" (ירושלמי ברכות פ"א), "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הולך לפניכם ד' ומאספכם אלהי ישראל" (ישעיה ג"ב י"ב). אמנם כל זה הוא רק בגאולת הגוף, אבל גאולת הנפש תהיה גם לעתיד בחפזון, "ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים" (מלאכי ג' א').

כ"י
וכי

כל נס הוא מצד הנפש, וכל טבע מצד הגוף, וכשם שאין טבע גופני בנפש, כן אין נס רוחני בגוף, ואם רואים איזה נס בגוף, אין זה אלא שאז יצא מכלל גוף, וזהו מה שאנו רואים, שהדרישה לטבעיות הגופנית הולכת ומתפתחת הלוך ואור, וכל קניני האומה מתבססים ומתקדמים, ולעומת זה סדרי עבודת הקדש, קניני הרוח, אינם מתפתחים, וממילא הם הולכים ומתמעטים. לפי שגאולת הגוף תהיה בדרך הטבע וגאולת הנפש תהיה בדרך נס. הטבע הולך בהדרגה והנס בא באופן פתאומי, וכאשר יגיע תור גאולת הנפש, יתחיל לזרוח ולהבהיק אור גאולת הנשמה בפתאומיות, "ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי" (שמות י"ט ד), בדרך נס מופלא ישובו בנים לאביהם שבשמים בתשובה נפלאה ובאהבה גמורה ללכת אחרי ד' אלהיהם ולהדבק בו, וכאיל תערוג על אסיקי מים כן נפשם תערוג אל האלהים, וגם כל הרחוקים מד' ומתורתו ישמעו ויבואו

לתת לו בחר מלוכה, ומבלי כל הכנה וסדור, בכל מקומית
מושבתייהם, מקצה הארץ ועד קצהו, בכל מקום אשר ישראל שוכנים
שמה, יהיה דבר המלך מגיע בשעה אחת, לשמוע בקול ד', לשוב אליו
בתשובה שלמה ולומר לפניו שיר חדש על גאולתם ועל פדות נפשם.

פרק ז

ירידת חלק מישראל — הסתרה וצמצום